

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI
İthalat Genel Müdürlüğü

NIHAİ GÖZDEN GEÇİRME SORUŞTURMASI
BİLGİLENDİRME RAPORU

ÇİN HALK CUMHURİYETİ MENŞELİ YALNIZ
DUVAR TİPİ SPLIT KLİMALAR İLE İÇ/DIŞ
ÜNİTELERİ

Bu rapor; 21/3/2017 tarihli ve 30014 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2017/8) ile Çin Halk Cumhuriyeti menşeli 8415.10.90.00.00 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) altında sınıflandırılan yalnız duvar tipi split klimalar ile 8415.90.00.90.11 GTİP altına kayıtlı yalnız duvar tipi split klimaların dış üniteleri (değişken soğutucu debili split klima sistemleri dış ünitesi hariç) ile 8415.90.00.90.12 GTİP altına kayıtlı yalnız duvar tipi split klimaların iç ünitelerine yönelik olarak başlatılan nihai gözden geçirme soruşturmasına ilişkin bilgi, bulgu ve tespitleri içermekte olup, söz konusu soruşturma neticesinde alınan karara ilişkin 08/03/2018 tarihli ve 30354 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğin (Tebliğ No: 2018/5) hukuken bir parçasıdır.

1. SORUŞTURMAYA İLİŞKİN GENEL BİLGİ VE İŞLEMLER

1.1 Soruşturma

(1) 26/07/2006 tarihli ve 26240 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2006/20) ile Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) menşeli yalnız duvar tipi split klimalar ile söz konusu klimaların iç ve dış ünitelerinin (değişken soğutucu debili split klima sistemleri dış ünitesi hariç) ithalinde dampinge karşı önlem yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu önlem, gerçekleştirilen nihai gözden geçirme soruşturması (NGGS) neticesinde 21/03/2012 tarihli ve 28240 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile (Tebliğ No: 2012/6) ÇHC’ye karşı aynı şekilde uzatılmıştır.

(2) Diğer taraftan, 2006/20 sayılı Tebliğ yürürlüğe girdikten sonra yapılan incelemeler sonucu, önlemin etkisiz kılındığının tespit edildiğinden, bahse konu önlem 28/02/2009 tarihli ve 27155 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2009/6) ile önleme tabi olan ürünün Malezya menşeli/çıkışlı olanlarına, 04/01/2011 tarihli ve 27805 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2011/3) ile de Pakistan, Filipinler, Endonezya ve Vietnam menşeli/çıkışlı olanlarına teşmil edilmiştir.

(3) 14/7/2016 tarihli ve 29770 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2016/32) ile mevcut önlemlerin yürürlükten kalkacağı ve ilgili ürünün yerli üreticilerinin mevzuatta öngörülen sürelerde yeterli delillerle desteklenmiş bir başvuru ile NGGS açılması talebinde bulunabilecekleri duyurulmuştur.

(4) İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine Hakkında Yönetmelik’te (Yönetmelik) öngörülen zaman sınırı içinde yerli üreticiler Arçelik-LG Klima San. ve Tic. A.Ş. (Arçelik-LG) ile Vestel Beyaz Eşya San. ve Tic. A.Ş. (Vestel) tarafından yapılan başvuru kapsamında sunulan bilgi ve belgeler İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu (Kurul) tarafından değerlendirilmiş ve bir nihai gözden geçirme soruşturması açılmasını haklı kılacak yeterlilikte delillerin mevcudiyetine kanaat getirilmiştir.

(5) 21/3/2017 tarihli ve 30014 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2017/8) vasıtasıyla başlatılan nihai gözden geçirme

soruşturması T.C. Ekonomi Bakanlığı (Bakanlık) İthalat Genel Müdürlüğü (Genel Müdürlük) tarafından yürütülmüş olup 08/03/2018 tarih ve 30354 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/5) ile tamamlanmıştır.

1.2 Yerli üretim dalının temsil niteliği

(1) Yönetmeliğin 18 ve 20 nci maddesi çerçevesinde yapılan değerlendirmede yerli üretim dalını temsil niteliğini haiz olduğu anlaşılan Arçelik-LG ve Vestel firmaları bu raporun ilgili bölümlerinde yerli üretim dalı (YÜD) olarak anılacaktır. Başvuru Daikin Isıtma ve Soğutma Sistemleri San ve Tic. A.Ş tarafından da pasif olarak desteklenmiştir.

1.3 İlgili tarafların bilgilendirilmesi, bilgilerin toplanması ve değerlendirilmesi

(1) Soruşturma açılmasını müteakip, soruşturma konusu ürünün Bakanlık tarafından bilinen soruşturma konusu ülkedeki üreticilerine/ihracatçılara, Türkiye’de yerleşik ithalatçılara ve ayrıca soruşturmaya konu ülkede yerleşik diğer üreticilere/ihracatçılara iletilebilmesini teminen ÇHC’nin Ankara’daki Büyükelçiliği’ne soruşturmanın açılışına ilişkin bildirimde bulunulmuştur.

(2) Bildirimde, soruşturma açılış Tebliğine, başvurunun gizli olmayan metinlerine ve soru formlarına nereden erişileceği hususunda bilgi verilmiştir.

(3) Taraflara soru formunu yanıtlamaları için posta süresi dâhil 37 gün süre tanınmıştır. Ayrıca ilgili tarafların süre uzatılması yönündeki makul talepleri de karşılanmıştır.

(4) YÜD, soruşturma süresi boyunca Bakanlık ile işbirliği içinde olmuş ve gerektiğinde talep edilen ilave bilgileri temin etmiştir.

(5) İthalat gerçekleştirdiği tespit edilen ve kendisine soru formu gönderilmiş olan firmaların on iki tanesinden cevap alınmıştır.

(6) Diğer Yerli Üretici soruma formuna ilişkin bir firmadan cevap alınmıştır.

(7) Üretici/İhracatçı soru formuna ilişkin olarak ise Gree Electric Appliances ve Midea Air Conditioning Equipment Co. Ltd firmalarından cevap alınmıştır.

(8) Tacir soru formuna ilişkin olarak ise herhangi bir cevap alınmamıştır.

(9) Makine ve Elektrikli Aletlerin İhracat ve İthalatından sorumlu Çin Ticaret Odasından (CCCME) ilgili taraf olmak istediği yönünde başvuru alınmıştır.

(10) Soruşturmaya ilişkin bilgi ve bulguların tamamlanması akabinde, soruşturma sonucunda alınacak karara esas teşkil edecek bilgi, bulgu, tespit ve değerlendirmeleri içeren “Nihai Bildirim Raporu” 23/01/2018 tarihinde ilgili tarafların bilgisine sunulmuştur. Söz konusu bildirim, soruşturma konusu ülkenin Ankara Büyükelçiliği ile soruşturma sırasında görüş bildiren ithalatçılar, üretici/ihracatçılar ile YÜD’e iletilmiştir. Tüm ilgili taraflara nihai bildirimde görüş bildirmeleri için yeterli süre tanınmıştır.

(11) 2/2/2017 tarihinde ilgili tarafların katılımı ile kamu dinleme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

(12) Tarafların soruşturma boyunca ortaya koyduğu tüm bilgi, belge ve görüşler incelenmiş, mezkûr görüşlerden mevzuat kapsamında değerlendirilebilecek olanlarına bu raporun ilgili bölümlerinde değinilmiştir.

(13) Ayrıca, ilgili taraflardan alınan bilgi ve belgelerin gizli olmayan nüshaları, talep eden bütün ilgili tarafların bilgisine sunulmak üzere hazır tutulmuştur.

1.4 Yerinde doğrulama soruşturması

(1) Yönetmelik'in 21 inci maddesi çerçevesinde yerli üretici Arçelik-LG firmasının Kocaeli'deki üretim ve idari tesislerinde yerinde doğrulama yapılmıştır.

1.5 Gözden geçirme dönemi

(1) Önlemin yürürlükten kalkması durumunda, dampingin ve zararın devamı veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığının tespiti için 01/01/2014–31/12/2016 arasındaki dönem, gözden geçirme dönemi olarak ele alınmıştır.

2. SORUŞTURMA KONUSU ÜRÜN VE BENZER ÜRÜN

(1) Soruşturma konusu ürünler, 8415.10.90.00.00 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) altında sınıflandırılan yalnız duvar tipi split klimalar ile 8415.90.00.90.11 GTİP altına kayıtlı yalnız duvar tipi split klimaların dış üniteleri (değişken soğutucu debili split klima sistemleri dış ünitesi hariç) ile 8415.90.00.90.12 GTİP altına kayıtlı yalnız duvar tipi split klimaların iç üniteleridir.

(2) Split klimalar iç ve dış ünitenin bakır borular ve ara bağlantı kabloları ile bağlanıp set haline getirilmesiyle oluşturulan ve genelde ev ve işyerlerinde kullanılan bir iklimlendirme ürünüdür. Kullanım alanlarına bağlı olarak tek parça veya iki ayrı parçadan meydana gelebilirler. Ayrı iki parçadan oluşan klimalar split klimalar olarak adlandırılır. Split klimaların bir parçası bina dışına monte edilmekte ve bu nedenle dış ünite olarak adlandırılmaktadır. Diğer parça ise bina içerisine monte edilmekte ve bu parça da iç ünite olarak adlandırılmaktadır. Dış ünite ve iç ünite bir ara bağlantı borusu ile setleştirilmektedir.

(3) YÜD tarafından üretilen soruşturma konusu split klimalar ile iç ve dış üniteleri ile ÇHC menşeli ürünlerin fiziksel özellik, kullanım alanı, müşteriler bakımından aralarında bir fark bulunmadığı ve benzer ürün olduğu tespiti önleme esas soruşturmada yapılmıştır.

(4) Bazı ithalatçı görüşlerinde wifi bağlantılı inverter klimalar, çocuk klimaları, kanallı tipler, kaset tipler, salon tipler, multi tipler yerli üretici tarafından üretilmediği iddia edilmektedir. YÜD'den elde edilen verilere göre YÜD soruşturma konusu GTİP'lerde yer alan duvar tipi split klima ile iç ve dış aksamını ve farklı varyanslarını üretmekte olup bu alanın dışına çıkan klima türleri zaten önlem kapsamına girmemektedir.

(5) Yapılan değerlendirmeler çerçevesinde, YÜD tarafından üretilen ürün ile soruşturma konusu ürün arasında fiziksel özellikler, kullanım alanları, dağıtım kanalları, müşteriler ve hitap ettikleri pazarlar açısından bir fark olmadığı ve bahse konu ürün ile ithal ürünün Yönetmeliğin 4 üncü maddesi çerçevesinde "benzer ürün" olduğu tespit edilmiştir. Bu defa da ilgili başvuru kapsamında yapılan değerlendirmede, benzer ürüne yönelik tespiti değiştirecek herhangi bir

bulguya rastlanmamıştır. Bu nedenle, söz konusu ürünlerin benzer ürün olduğu tespiti geçerliliğini korumaktadır.

(6) Soruşturma esnasında bazı ithalatçılar, yerli üreticinin ürün kompozisyonunu çeşitlendiremediğini ve yurtiçinde ihtiyaçlarına cevap verecek kompozisyonda üretim yapmadığını ifade etmişlerdir. YÜD tarafından pazar ihtiyacı doğrultusunda her yıl ürün gamının yenilenmekte olduğu, yenilikçi ürün teknolojileri ve perakende yatırımlarına sürekli olarak devam edildiği bilgisi verilmiştir.

3. DAMPİNGİN DEVAMI VEYA YENİDEN MEYDANA GELME İHTİMALİ

3.1 Esas soruşturmada tespit edilen damping marjları

(1) Yönetmeliğin 35 inci maddesi çerçevesinde önlemin yürürlükten kalkması halinde dampingin devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığı incelenmiştir. Soruşturma sırasında yeni bir damping marjı hesaplanmamıştır.

(2) Mevcut dampinge karşı önlemin hukuki ve idari altyapısını teşkil eden esas soruşturma esnasında tespit edilen damping marjları, firmaların önlemin yürürlükten kalkması halindeki muhtemel davranışlarını yansıtacak önemli bir göstergedir. Buna göre, esas soruşturmada CIF bedelinin %38,64 - % 43,19'i oranında değişen damping marjı hesaplanmış olup diğerleri için hesaplanan oran ise %92,63'tür.

4. ZARARIN DEVAMI VE YENİDEN MEYDANA GELMESİ İHTİMALİ

4.1 İthalatın hacmi ve gelişimi

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesi çerçevesinde, soruşturma konusu ülke menşeli ithalatın hacminde mutlak veya nispi olarak artış olup olmadığı incelenmiştir. Söz konusu inceleme bu raporun 1.5. numaralı başlığında belirtilen gözden geçirme dönemi için yapılmıştır.

(2) Bazı ithalatçılar tarafından inceleme döneminin 2012 yılı itibariyle başlatılması gerektiği, bakır ve alüminyum gibi emtia fiyatlarının düştüğü 2015-2016 yıllarına ilaveten emtia fiyatlarının artış gösterdiği 2017 yılının da gözden geçirme dönemi olarak alınması gerektiği ifade edilmiştir. Soruşturmanın 21 Mart 2017 tarihinde açıldığı göz önünde bulundurulduğunda, ulusal mevzuatımız ve Dünya Ticaret Örgütünün ilgili kurallarına göre 2014-2016 dönemi gözden geçirme dönemi olarak belirlenmiştir.

(3) Soruşturma konusu ürünün genel ithalatı ve soruşturmaya konu ülkeden yapılan ithalatın incelemesinde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri kullanılmıştır.

(4) 8415.10.90.00.00 GTİP'i altında sınıflandırılan split klimaların birimi adet olarak tutulmakta olup söz konusu GTİP'ten hem iç hem de dış ünite set olarak ithal edilmektedir.

4.2 Ürünün genel ithalatı

(1) 8415.10.90.00.00 GTİP'i altında yer alan split klima ithalatının 2014 yılında 267.424 adet iken 2015 yılında 317.530 adet olduğu, 2016 yılında ise 2015 yılına nazaran yaklaşık %98'lik bir artışla 627.636 adete çıktığı görülmektedir. Değer bazında bakıldığında ise 2014 yılında

93.604.324 ABD Doları olan ithalatın, 2015 yılında artarak 106.771.183 ABD Dolarına çıktığı, 2016 yılında ise 2015 yılına nazaran % 24'lük bir artışla 132.505.513 ABD Doları olarak gerçekleştiği görülmektedir. Genel ithalatın ortalama birim fiyatlarına bakıldığı zaman ise ürünün bahse konu yıllar itibariyle fiyatlarının sırasıyla 350 ABD Doları/Adet; 336 ABD Doları/Adet ve 211 ABD Doları/Adet olarak gerçekleşmiştir.

(2) Önleme tabii iç ve dış ünitelerin ithalatının takip edilebileceği GTİP olan 8415.90.00.90.11 ve 8415.90.00.90.12 altında sınıflandırılan “split sistemlerin dış ve iç üniteleri”nin genel ithalat rakamlarına bakıldığında ise aksam ve parça ithalatının klima ithalatının seyrine benzer bir eğilim içinde olduğu görülmektedir. Buna göre, 2014 yılında 12.622 ton olan ithalatın, 2015 yılında 13.560 ton olarak gerçekleştiği, 2016 yılında ise 2015 yılına nazaran %75 artarak 23.326 ton olarak gerçekleştiği görülmektedir. Birim fiyatlar incelendiğinde de 2014 yılında 13.057 ABD Doları/Ton olan fiyatların, 2015 yılında 11.325 ABD Doları/Tona düştüğü, 2016 yılında ise 9.291 ABD Doları/Ton olduğu görülmektedir.

4.3 Ürünün soruşturma konusu ülkeden ithalatı

(1) ÇHC'den yapılan split klima ithalatı incelendiğinde, 2014 yılında 147.347 adet olan ithalatın 2015 yılında artarak 174.582 adete çıktığı, 2016 yılında ise 408.218 adet olduğu tespit edilmiştir. ÇHC menşeli ithalatın toplam ithalat içindeki payının seyrine bakıldığında, söz konusu oranın 2014 ve 2015 yılında %55, 2016 yılında ise % 65 olduğu görülmektedir. ÇHC'den yapılan klima ithalatının birim fiyatlarına bakıldığı zaman ise 2014 yılında 293 ABD Doları/Adet olan fiyatların, 2015 yılında 270 ABD Doları/Adete, 2016 yılında ise 176 ABD Doları/Adete gerilediği tespit edilmiştir.

(2) Bazı ithalatçı görüşlerinde 2016 yılında ÇHC kaynaklı ithalatın birim fiyatların 176 dolara gerilemiş olmasında bir hata olabileceğini belirtmişlerdir. Söz konusu rakamlar TUİK kaynaklı olup ilgili GTİP'ten yapılan tüm ürün tiplerinin ithalatını kapsamaktadır. Yine bazı ithalatçıların talep ettiği üzere klima istatistikleri tip bazında tutulmamaktadır.

(3) Split klimaların iç ve dış ünitelerinin ayrı ayrı getirildiği 8415.90.00.90.11 ve 8415.90.00.90.12 GTİP'lerindeki istatistiklere bakıldığında ise 2014 yılında 3.364 ton olan ithalatın 2015 yılında 3.336 ton olduğu, 2016 yılında ise 9.606 ton olarak gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu ithalatın birim fiyatlarına bakıldığında ise 2014 yılında 10.394 ABD Doları/Ton olan fiyatların, 2015 yılında 9.520 ABD Doları/Tona, 2016 yılında ise 7.161 ABD Doları/Tona gerilediği tespit edilmiştir.

4.4 Ürünün üçüncü ülkelere ithalatı

(1) 8415.10.90.00.00 GTİP'i altında yer alan split klima ithalatının 2014 yılında 120.077 adet, 2015 yılında 142.948 adet, 2016 yılında ise 2015 yılına nazaran yaklaşık %53'lük bir artışla 219.418 adete çıktığı görülmektedir. Değer bazında bakıldığında ise 2014 yılında 50.365.678 ABD Doları olan ithalatın, 2015 yılında artarak 59.597.936 ABD Dolarına çıktığı, 2016 yılında ise 60.681.937 ABD Doları olarak gerçekleştiği görülmektedir. Genel ithalatın ortalama birim fiyatlarına bakıldığı zaman ise ürünün bahse konu yıllar itibariyle fiyatlarının sırasıyla 419 ABD Doları/Adet; 417 ABD Doları/Adet ve 277 ABD Doları/Adet olarak gerçekleştiği görülmektedir.

(2) Split klimaların iç ve dış ünitelerinin ayrı ayrı getirildiği 8415.90.00.90.11 ve 8415.90.00.90.12 GTİP'lerindeki istatistiklere bakıldığında ise 2014 yılında 9.258 ton olan ithalatın 2015 yılında 10.223 ton olduğu, 2016 yılında ise 13.720 ton olarak gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu ithalatın birim fiyatlarına bakıldığında ise 2014 yılında 14.025 ABD Doları/Ton olan fiyatların, 2015 yılında 11.913 ABD Doları/Tona, 2016 yılında ise 10.782 ABD Doları/Tona gerilediği tespit edilmiştir.

4.5 Türkiye toplam benzer mal tüketimi ve pazar payları

(1) Önlem konusu ithalatın nispi olarak değişimini görebilmek için, söz konusu ithalatın toplam Türkiye benzer mal tüketimi içindeki payı incelenmiştir. Bu bağlamda, öncelikle Türkiye'deki firmaların yurt içi satış miktarı ile genel ithalat miktarı toplanarak ilgili yılda Türkiye benzer mal tüketimi elde edilmiştir.

(2) Türkiye benzer mal tüketimi 2014 yılı 100 alındığında, 2015 yılında 109, 2016 yılında ise 177 birim seviyesinde gerçekleşmiştir. Türkiye benzer mal tüketiminin incelenen yıllarda artış gösterdiği görülmektedir. ÇHC'den yapılan ithalat artmakta olup 2014 yılı 100 alındığında 2015 yılında 118, 2016 yılında ise 277 birim olarak gerçekleştiği görülmektedir. YÜD'ün yurtiçi satışları 2014 yılında 100 kabul edildiğinde 2015 yılında 89'a gerilemiş, 2016 yılında ise 119'a yükselmiştir. YÜD'ün pazar payı 2014 yılı 100 alındığında 2015 yılında 82 birim seviyesine, 2016 yılında ise 67 birim seviyesine gerilemiştir. Diğer taraftan yine aynı dönem içerisinde diğer ülkelerin pazar payı dalgalı bir seyir izlemiştir. Bu çerçevede, artan talebin ÇHC menşeli ürünler ile karşılandığı görülmektedir.*

4.6 Fiyat kırılması ve fiyat baskısı

(1) Fiyat kırılması hesabında önlem konusu ülkelere yapılan ithalatın CIF bedeli üzerine gümrük vergisi eklenmiş olup gümrükleme masrafı olarak ise CIF bedelinin % 2'si kadar ilave yapılmıştır. Dampinge karşı önlemin olmadığı bir ortamda Türkiye'ye giriş fiyatı düzeyine ilişkin değerlendirmeyi mümkün kılmak için bu fiyata dampinge karşı önlem eklenmemiştir. Bu şekilde belirlenen ithal fiyat yerli üretim dalının ağırlıklı ortalama yurtiçi satış fiyatları ile mukayese edilerek önlem konusu ülkenin ihrac fiyatlarının yerli üretim dalı ağırlıklı ortalama iç satış fiyatlarını hangi oranda kırdığı tespit edilmiştir.

(2) Bu çerçevede, ÇHC menşeli ithal fiyatlarının, yerli üretim dalı iç piyasa satış fiyatlarını 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla % X, % 4X ve %10X oranlarında kırdığı görülmektedir.

(3) Fiyat baskısı ise YÜD'ün ağırlıklı ortalama yurt içi satış fiyatlarının dampingli ithalat sebebiyle baskı altında bulunması ve fiyatlarını makul kar elde edecek şekilde belirleyememesi durumunda, şikâyete konu ürünün bu raporun 15 inci maddesinde açıklanan şekilde hesaplanan Türkiye pazarına giriş fiyatı ile yerli üreticinin maliyetlerine makul bir kar oranı (%10) ekleyerek bulunan olması gereken fiyatın karşılaştırılmasıdır.

* Tüketim ve Pazar payı hesabında kullanılan 2016 yılı endeks değerleri aynı yılın ithalat rakamında yapılan düzeltme sonucunda değiştirilmiştir.

(4) Buna göre 2014, 2015 ve 2016 yılları için yapılan hesaplamalar sonucunda ÇHC menşeli ithalatın YÜD'ün fiyatlarını 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla % X % 3X ve % 8X oranlarında baskı altında tuttuğu görülmüştür.**

4.7 Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri

(1) ÇHC menşeli ithalatın YÜD üzerindeki etkisinin belirlenmesinde, başvuru sahibi yerli üreticiler Arçelik-LG ve Vestel firmalarından alınan 2014-2016 yıllarına ait veriler esas alınmıştır. Söz konusu veriler adet olarak verilmiş olup adetten kasıtın bir iç, bir dış üniteden oluşan bir set olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan, eğilimin sağlıklı bir şekilde incelenmesi amacıyla Türk Lirası bazındaki veriler için yıllık ortalama ÜFE kullanılarak enflasyondan arındırılmış reel değerler esas alınmış ve 2014 yılı verileri 100 birim olacak şekilde veriler endekslenmiştir.

a) Üretim, kapasite ve kapasite kullanım oranı (KKO)

(1) Yerli üretim dalının önlem konusu klimalarda 2014 yılında 100 olan üretim miktar endeksi, 2015 yılında 92'ye düşmüş, 2016 yılında ise 102'ye yükselmiştir.

(2) Yerli üretim dalının önlem konusu klimalar için üretim kapasitesi, 2014 ve 2015 yıllarında aynı seyrederken 2016 yılında 95'e gerilediği görülmektedir. İncelemeye konu yıllardaki kapasite kullanım oranının endeks değerine bakıldığında ise, 2014 yılında 100 olan söz konusu değer, 2015 yılında 92'ye düştüğü, 2016 yılında ise 107'ye yükseldiği tespit edilmiştir.

b) Yurt içi satışlar ve fiyatlar

(1) Yerli üretim dalının önlem konusu klimalarda yurt içi satış miktar endeksi 2014 yılında 100 olarak alındığında, söz konusu endeksin, 2015'de 89'a düştüğü, 2016 yılında ise 119'a yükseldiği görülmektedir. Aynı dönem için yurtiçi satış hâsılatı reel olarak incelendiğinde, 2014 yılında 100 olan endeks değerinin, 2015'de 124'e, 2016 yılında da 167'ye çıktığı görülmektedir.

(2) Yurtiçi satışların adet başına düşen birim fiyatlarının reel endeks değerlerine bakıldığında ise 2014 yılında 100 olarak kabul edilen endeksin 2015 yılında 139'a, 2016 yılında ise 141'e, çıktığı tespit edilmiştir.

(3) 2015 yılı itibarıyla Türkiye pazarında devreye giren yeni enerji regülasyonu ile on/off ürünlerin üretimden kalkması ve tüm klimaların, yüksek enerji verimi sağlayan, hava kalitesini iyileştiren düşük ses seviyesine sahip "inverter"li klima üretimine geçilmesi hem maliyetleri artıran hem de birim fiyatları yükselten bir husus olmuştur.

c) Yurt dışı satışlar ve fiyatlar

(1) İhracat miktar endeksinin 2014 yılında 100 olduğu kabul edilirse, 2015 yılında 59'a, 2016'da da 37'ye düştüğü tespit edilmiştir.

ç) Pazar payı

** Nihai Bildirim sonrasında bazı taraflarca dile getirilen hususlar çerçevesinde ilgili düzeltmeler yapılmış ve bu durumun sonuca etki etmediği anlaşılmıştır.

(1) Yerli üretim dalının pazar payı endeks değeri 2014 yılında 100 iken, 2015 yılında 82'ye, 2016 yılında ise 67'ye düşmüştür.

d) Maliyetler

(1) Yerli üretim dalının önlem konusu split klimalarda ağırlıklı ortalama birim ticari maliyet endeksi 2014 yılında 100 iken, 2015 yılında 132'ye çıktığı, 2016'da da 130 olduğu görülmektedir.

e) Kârlılık

(1) Yerli üretim dalının önlem konusu üründe toplam birim karlılığı 2014 yılında 100 iken, 2015 yılında 98, 2016 yılında ise 378 olduğu görülmektedir.

f) Stoklar

(1) Yerli üretim dalının önlem konusu klimalardaki dönem sonu stok verileri incelendiğinde, 2014 yılında 100 olan stok miktarı endeksinin, 2015 yılında 28'e, 2016 yılında ise 12'ye düştüğü görülmektedir.

g) İstihdam

(1) Yerli üretim dalının önlem konusu klimaların üretiminde çalışan direkt işçi sayısının endeks değeri 2014 yılında 100 olarak kabul edildiğinde, söz konusu değerin 2015'te 74'e, düştüğü, 2016 yılında ise 84'e çıktığı görülmektedir.

ğ) Verimlilik

(1) Yerli üretim dalında çalışan işçi başına üretimi yansıtan verimlilik endeksinin 2014 yılında 100 olarak kabul edildiğinde 2015 ve 2016 yıllarında 125 ve 122 olduğu görülmektedir.

h) Nakit Akışı

(1) Yerli üretim dalının önlem konusu klima satışından elde ettiği nakit akışı endeksinin (kar+amortisman) 2014 yılında 100 iken, 2015 yılında 81 gerilemiş, 2016 yılında ise 201'e çıkmıştır.

ı) Büyüme

(1) Yerli üretim dalının bütün faaliyetleri ile ilgili olarak, aktif büyüklüğü 2014 yılında 100 iken, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla 108 ve 134 olarak gerçekleşmiştir.

i) Sermaye ve Yatırımları Arttırma Yeteneği

(1) Yerli üretim dalının sermaye artırma yeteneğini görebilmek için yerli üretim dalının bütün faaliyetlerinde kullanılan öz sermayesi incelenmiştir. Buna göre, 2014 yılında 100 olan öz sermaye endeksi, 2015 yılında 103, 2016 yılında ise 125 olmuştur.

j) Yatırımların geri dönüş oranı

(1) Yerli üretim dalının bütün faaliyetleri ile ilgili olarak yatırımların geri dönüşünü yansıtan Kar/Öz kaynak oranının endeks değeri 2014 yılında 100 iken 2015 yılında 133'e yükselmiş, 2016 yılında da 205 olmuştur.

4.8 Yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinin değerlendirilmesi

(1) Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri incelendiğinde üretim, yurtiçi satışlar, maliyetler, kapasite kullanım oranı, verimlilik, ürün nakit akışı, karlılık gibi YÜD'ün ekonomik göstergeleri dalgalı bir seyir izleyerek, 2015 yılında düşüş kaydetmiş, 2016 yılında ise artış göstermiştir. Bununla birlikte gözden geçirme döneminde mevcut önlemin de varlığı ile YÜD'ün stoklar, stok çevirim hızı da dahil olmak üzere önemli ekonomik göstergelerinde olumlu gelişmeler yaşanmıştır. Aynı dönemde dünya genelinde emtia fiyatları düşüş göstermekte ancak ürün tipindeki değişiklikler YÜD'ün birim maliyetlerinde artış yaratmış, ürün tipindeki değişikliğin yansıması sonucunda oluşan fiyat artışı, maliyetlerdeki artışın ötesine geçmiştir.

(2) Toplam kapasitenin 2014 ve 2015 yıllarında sabit kalırken ürün grupları arasındaki kaydırmalar nedeniyle 2016 yılında azaldığı, KKO'ın ise kapasite azalmasına bağlı olarak 2016 yılında bir nebze artış gösterdiği görülmektedir. Ancak YÜD'ün soruşturma konusu ürünlerdeki kapasitesinin Türkiye'nin toplam tüketim talebinin tamamını karşılamaya yetecek seviyelerde olmasına ve mevcut önleme rağmen YÜD'ün kapasitesinin çok altında faaliyet gösterdiği, artan iç talebin başta ÇHC menşeli olmak üzere ithalat yoluyla karşılandığı anlaşılmaktadır.

(3) Soruşturma konusu üründe tüketimin ve ithalatın arttığı bir ortamda, 2014-2016 döneminde YÜD'ün mevcut önleme rağmen pazar kaybı yaşadığı görülmektedir.

(4) Bazı ithalatçı görüşlerinde YÜD'ün karlılık gibi ekonomik göstergelerinde olumlu gelişmelerin olduğu ve bu durumun önlemin kaldırılması için bir gösterge olduğu belirtilse de bu bölümün 1. Maddesinde de belirtildiği üzere söz konusu olumlu gelişmeler mevcut önlemin yürürlükte olduğu dönemde gerçekleşmektedir. Ayrıca İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliğin 17. Maddesine göre bu etkenlerin biri veya birkaçı mutlaka belirleyici bir yargıya temel teşkil etmeyebilir.

(5) Yukarıdaki veriler ışığında, yerli üretim dalının kar edebildiği görülse de, söz konusu karlılık, cirodaki artıştan ziyade birim fiyatlardaki artıştan kaynaklanmaktadır. YÜD'ün karlılığı büyük oranda iç satışlarına dayanmakta olup mevcut önlemin kalkması durumunda artan dampingli ithalat ile baş etmek zorunda kalacak olan yerli üretim dalının durumunun kötüye gideceği öngörülmektedir.

5. DAMPİNGİN VE ZARARIN DEVAMI VEYA YENİDEN MEYDANA GELMESİ İHTİMALİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5.1 Genel açıklamalar

(1) Yönetmeliğin 35 inci maddesi hükümleri gereğince, önlemlerin yürürlükten kalkması halinde dampingin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığı değerlendirilmiştir.

5.2 Soruşturma konusu ülkelerdeki yerleşik kapasite ve ihracat potansiyeli

(1) Uluslararası pazar araştırmaları yapan ABD menşeli bir firmanın (IBIS World) yayınlamış olduğu ÇHC Klima Üretim Raporu verilerine göre¹ Çin klima sektörünün 2016 yılı gelirinin 70,5 Milyar Dolar olacağı tahmin edilmektedir. Dünyanın en büyük klima üreticilerinden LG, Samsung, Panasonic, Mitsubishi, Fujitsi, Hitachi gibi firmalarının Çin'de üretim tesisleri bulunmaktadır. 2016 yılı verilerine göre sektörün üretimi 158 milyon adettir. Adı geçen rapora göre klima sektöründe 218 adet üretici firma faaliyet göstermekte olup, çalışan sayısı yaklaşık 333 bin kişidir.

(2) ÇHC'nin söz konusu üründe yerleşik kapasitesinin diğer ülkelere göre hangi ölçüde büyük olduğunu görmek için Uluslararası Ticaret Merkezi'nden (UTM) alınan veriler ışığında 8415.10 GTP'iden yapılan ihracata hem dünya genelinde hem de ÇHC özelinde bakılmıştır. Bu çerçevede, 2014-2016 döneminde dünya split klima ihracatının ortalama %60'ının ÇHC tarafından yapıldığı tespit edilmiştir.

(3) Yine aynı kaynaktan klima aksam ve parçalarının yer aldığı 8415.90 GTP'indeki dünya ihracat rakamlarına bakıldığında, 2014-2016 döneminde ÇHC'nin ortalama %22'lik pay ile yine ilk sırada yer aldığı görülmektedir.

5.3 Damping ve zararın devamı veya yeniden meydana gelme ihtimaline ilişkin belirlemeler

(1) Yukarıdaki verilerden anlaşılacağı üzere, ÇHC, dünya klima ve aksam parça ihracatından her geçen yıl daha da yüksek pay almakta, split klima ihracatının yarısından fazlasını tek başına yapmaktadır. ÇHC'nin bahse konu ürün pazarının tartışmasız lideri olduğu değerlendirilmektedir.

(2) Öte yandan, ÇHC'nin kapasitesinin ne kadar bir bölümünü Türkiye'ye yönelttiğini görebilmek için ÇHC'nin Türkiye'ye olan split klima ihracatına bakılmıştır. UTM'den elde edilen bilgilere göre, önlemin alındığı yıl olan 2006 yılında Türkiye'ye yapılan ihracat, ÇHC'nin toplam ihracatında %2,4 pay ile 10. sırada yer alırken 2015 itibarıyla söz konusu pay %1,2'ye, sıralama da 35'e gerilemiştir. Söz konu rakamlar göz önüne alındığında, 2006 yılında alınan dampinge karşı önlemin ÇHC'yi Türkiye haricinde alternatif pazarlara yönelttiği ve önlemin bu açıdan etkili olduğu değerlendirilmektedir. Diğer taraftan, önleme rağmen 2014-2016 döneminde Türkiye'ye yapılan ihracatın ÇHC'nin ihracatındaki payının artıyor olması da dikkat çekmektedir.

5.4 Talebi Etkileyen Unsurlar

(1) Talebi etkileyen başlıca unsurun fiyat olduğu sektörden edinilen bilgilerden anlaşılmaktadır. Önleme tabi ülkelerin de bu konuda avantajlı olduğu genel ithalat istatistikleri incelendiğinde görülmektedir. ÇHC menşeli split klima ithalatının birim fiyatı, inceleme dönemindeki yıllarda genel ithalatın ortalama birim fiyatının altında seyretmiştir.

(2) Artan nüfus, yaz mevsiminde görülen yüksek sıcaklıklar ve inşaat sektörünün büyümesi ve yeni yapılan konutlarda klima kullanımını artması nedeniyle Türkiye'nin iç talebinin iklimler

¹ <https://www.ibisworld.com/industry/china/air-conditioner-manufacturing.html>

için canlı olduğu göz önüne alındığında mevcut önlemin yürürlükten kalkması halinde dampingli ithalatın devamı ya da tekrarının muhtemel olduğu mütalaa edilmektedir.

6. GENEL DEĞERLENDİRME

(1) ÇHC'nin soruşturma konusu üründeki üretim ve ihracat kapasitesi, esas soruşturmada ulaşılan damping marjı ve tespitler, mevcut önlemin ortadan kaldırılması halinde dampingin devam edebileceğine ilişkin somut, nesnel ve kanıtlanabilir nitelik taşımaktadır.

(2) Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde,

(i) Soruşturma konusu ülkenin muhtemel davranışlarını yansıtan esas soruşturmadaki damping marjının önemli düzeylerde olduğu,

(ii) Önleme tabi ülkenin soruşturma konusu üründe dünyanın en büyük ihracatçısı olduğu, Türkiye pazarının potansiyelini, dağıtım ve pazarlama kanallarını iyi bilen soruşturma konusu ülke ihracatçılarının, soruşturma konusu üründe Türkiye pazarına yönlendirebileceği önemli büyüklükte kapasitelerinin bulunduğu,

(iii) ÇHC menşeli ithalatın incelenen dönemde mutlak ve nisbi oranda arttığı; soruşturma konusu ülke menşeli ithalatın CIF birim fiyatlarının soruşturma döneminde aşağı yönlü trend izlediği, 2014-2016 döneminde genel ithalatın birim fiyatlarından sırasıyla %16,2 %19,6 ve %16,7 oranında daha düşük seyrettiği,

(iv) Önlemin etkisiyle dönem sonu stok miktarı ve stok çevrim hızı gibi göstergelerde YÜD'ün lehine gelişmeler yaşanmakla birlikte; yürürlükte bir damping önlemi bulunmasına rağmen YÜD'ün üretim, kapasite kullanım oranı, yurtiçi satış miktarı ile yurtiçi pazar payı gibi soruşturma konusu ürüne ilişkin ekonomik göstergelerinde dalgalanmalar olduğu,

(v) ÇHC menşeli ithal fiyatlarının, yerli üretim dalı iç piyasa satış fiyatlarını 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %X, %4X ve %10X oranlarında kırdığı ve %X %3X ve % 8X oranlarında baskı altında tuttuğu,

(vi) Bu gelişmeler ışığında, yürürlükteki önlemin kalkması halinde dampingli ithalatın ve YÜD'de görülen zararın devamının veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu değerlendirilmektedir.

7. SONUÇ

(1)Yürütülen soruşturma esnasında elde edilen bilgi ve bulgular çerçevesinde, yürürlükteki önlemin ortadan kalkması durumunda dampingin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu değerlendirilmektedir.

(2) Bu çerçevede, Yönetmeliğin 22 nci maddesi çerçevesinde hazırlanmış olan soruşturma raporunu değerlendiren İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu'nun kararı ve Ekonomi Bakanının onayı ile 26/07/2006 tarihli ve 26240 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2006/20) ile uygulanmakta

T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI
İthalat Genel Müdürlüğü
Damping ve Sübvansiyon Araştırma Dairesi

olan dampinge karşı kesin önlemin tabloda gösterildiği şekilde devam etmesine karar verilmiştir.

GTİP	Eşya Tanımı	Menşe Ülke	Dampinge Karşı Önlem (% CIF)
8415.10.90.00.00	Yalnız duvar tipi split klimalar	Çin Halk Cumhuriyeti	%25
8415.90.00.90.11	Yalnız duvar tipi split klimaların dış üniteleri (değişken soğutucu debili split klima sistemleri dış ünitesi hariç)		
8415.90.00.90.12	Yalnız duvar tipi split klimaların iç üniteleri		